

PACE NIEUWSBRIEF

jaargang 9 – nummer 17 / november 2010

PACE

Stichting
Papua
Cultureel
Erfgoed

Comité van Aanbeveling

Drs. Frits Sollewijn Gelpke
oud-bestuursambtenaar
NNG, oud-voorzitter
Nieuw-Guinea Raad,
historicus.

Dhr. Fred Korwa
Papua vertegenwoordiger,
oud-medewerker Ministerie
van Landbouw

Prof.dr. Suzan Legêne
hoogleraar politieke
geschiedenis, Vrije
Universiteit Amsterdam,
voorzitter Werkgroep Cul-
tuur, Nationale UNESCO
Commissie en oud-hoofd
Museale Zaken, Tropen-
museum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
bijzonder hoogleraar
Indische literatuur en
cultuur, Universiteit van
Amsterdam

Mr. Carel Schneider
oud-bestuursambtenaar
NNG, oud-ambassadeur,
schrijver (pseudoniem
F. Springer)

Drs. Dirk Vlasblom
journalist *NRC Handels-
blad*, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl
radio- en televisiejournal-
ist, o.a. redactie NOS

Dhr. Aad van den Heuvel
televisieprogrammamaker

Mr. Jan Herman van Roijen
oud-ambassadeur in
Jakarta en Londen

Berichten van nabij de varkensmarkt

Alweer mijn tweede 'berichten'. Het zijn een zeer drukke zes maanden geweest. Een slechte ontwikkeling is dat wij nog steeds geplaagd worden door financiële problemen. Ook in de erfgoedsector beginnen de gevolgen van de financiële crisis steeds meer voelbaar te worden en dit brengt voor ons grote onzekerheid met zich mee. Ik doe dan ook een beroep op u de acceptgiro die wij als adresstrook meesturen ook te gebruiken (als u dat niet al doet). Alle beetjes helpen ons om ons werk voort te zetten.

Toch hebben wij ook veel leuke dingen meege- maakt de afgelopen maanden. Allereerst hebben wij een mijlpaal bereikt. We hebben nu 10.000 foto's voor u zichtbaar gemaakt op onze website. De beschrijving is vaak summier – titel, plaats, fotograaf, wanneer gemaakt en een paar steekwoorden voor de doorzoekbaarheid – maar het gaat ook vooral om het kijkgenot. Mocht u bij bepaalde foto's meer informatie weten, staan wij altijd open voor uw reactie.

Ook zijn onze projecten gericht op mondelinge geschiedenis voorlopig afgerond. Anke Kamerman gaat hier verderop in deze Nieuwsbrief nog kort op in. Het is leuk om op te merken dat de resultaten van ons werk ook op andere plekken te bekijken (en beluisteren) zijn. Zo wordt op een site opgezet door het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) ook aandacht besteed aan de resultaten van ons project 'Papua's in diaspora'. Een deel van het verzamelde materiaal zal hier op termijn ook beluisterd en bekeken kunnen worden.

In het komende half jaar krijgen wij ook een grotere partij boeken en documenten terug van GMS, een professioneel digitaliseringsbedrijf. Wij gaan dan zo snel mogelijk over tot het plaatsen van de digitale documenten op onze website.

Een leuke ontwikkeling is dat wij begonnen zijn onze site te koppelen aan de zogenaamde 'social media'-sites, zoals FaceBook, Flickr en YouTube. Verhalen van onze site, foto's en films worden op deze wijze veel breder zichtbaar voor een groter publiek. Maakt u gebruik van deze sites dan kunt u onze activiteiten op eenvoudige wijze doorgeven aan vrienden en kennissen. Help ons hierbij. Op diverse plekken op de site zal het ook mogelijk worden om de geboden informatie via de sociale media door te sturen naar anderen.

Ook blijven wij ons actief richten op samenwerking met instellingen in Papua. Waar wij al jaren op hopen gaat nu gerealiseerd worden. In november ga ikzelf samen met Nancy Jouwe naar een conferentie in Jayapura waar wij samen met onze oud-voorzitter Jaap Timmer een lans zullen breken voor het werk van

PACE op een conferentie die geheel gewijd zal zijn aan het vergroten van de aandacht in Indonesië zelf voor de culturele diversiteit in Papua. U kunt meer informatie over deze conferentie bij de nieuwsberichten op onze site vinden. Wij verwachten hier veel van. In de volgende Nieuwsbrief hoop ik een verslag te kunnen doen.

Papua Portal

In de vorige Nieuwsbrief kon ik u al vertellen over ons nieuwe samenwerkingsproject met het Tropenmuseum: het opzetten van een portalsite van waaruit verschillende collecties met Papua etnografica bekeken kunnen worden.

Hoewel mijn vorige inschatting dat het prototype van de site in de zomer zichtbaar zou worden te positief was (de techniek is helaas toch weerbarstiger en als leek verkijk je je daar snel op), maken we toch voortgang. Voordeel is wel dat we bij de lancering van het prototype ook al materiaal zichtbaar kunnen maken. Achter de schermen wordt binnenkort ook een begin gemaakt met de informatieve teksten.

Oproep

In de eerste maanden zal voor het Papua Portal een gebruikersgroep gevormd worden die actief een bijdrage gaat leveren aan het testen van de site en kritisch commentaar gaat geven op de inhoud die beschikbaar komt. Hebt u belangstelling hier aan deel te nemen, stuur dan een mail naar info@papuaerfgoed.org onder vermelding van 'gebruikersgroep Papua Portal'. Geef in het mailtje kort uw motivatie aan om deel uit te willen maken van de gebruikersgroep en stuur uw CV mee. Uw reactie wordt natuurlijk vertrouwelijk behandeld.

Sjoerd Jaarsma

Project mondelinge geschiedenis

Momenteel is Anke Kamerman bezig met het selecteren van interviewfragmenten die binnen afzienbare tijd te horen en te zien zullen zijn op onze eigen website en binnenkort op de nieuwe site van het NIOD (<http://www.getuigenverhalen.nl>). Ze wil jullie een voorproefje geven van een door haar bewerkt fragment van het interview van de heer Max Ireeuw, afgenomen door Nico Jouwe. Hierin vertelt hij hoe hij indertijd als kind de introductie van de school heeft ervaren.

Een ploegdienst maar dan door de natuur bepaald

“We zoeken met de jongens een plekje waar mooi water is, een droge plek die gaan we dan als voetbalveld gebruiken. Daar brengen we onze uren door. Een plek die is bepaald door eb en vloed. We wachten totdat het eb is. Dan nemen we de bal mee, die maken we van rotan of van klapperbladeren en dan gaan we met elkaar ravotten en spelen.

School en kerk, die zijn op de hoger gelegen plekken gebouwd. En als je daar zit dan heb je uitzicht. Als het laag water is en er zijn nog geen jongetjes of beestjes op de goede plek moeten wij de eerste zijn. We moeten de plek reserveren voor onszelf. We zijn niet met onze gedachten bij de les. Ons hart is bij de spelwereld. Onze gezichten, onze ogen zijn allemaal gericht op dat spel. We kijken maar steeds naar die plek van het lage water. En dan worden we gedwongen om naar school te gaan. Wij jongens van dezelfde generatie. Maar wij weten niet dat een schooljaar bij juni, juli begint. Daar hebben we geen notie van. Want wij hebben onze eigen kalender van spelen.

Het is fascinerend als de tijd van het spel bepaald wordt door eb en vloed. Het verschuift. Soms begint

het om twaalf uur. Dan is het laag water. Dat is voor ons het teken om te gaan spelen op die droge gedeelten. En de volgende dag schuift het een uur op. Dus het spel verplaatst zich volgens de eb, iedere keer een uurtje later. En als het 's nachts om tien uur laag water is en er droge plekken ontstaan, dan gaan we spelen. Dus 's avonds als de oudere mensen slapen, spelen de jongens op plekken met laag water. Ze gaan pas naar huis als het weer vloed is. Het is een soort ploegdienst maar dan door de natuur bepaald”.

Dromen van voetbal...

“Een perspectief voor Papoea” Het verhaal van mijn leven en mijn strijd

Viktor Kaisiëpo en Willem Campscreur

Om te lezen, maar dan wel op termijn. Het boek is namelijk nog niet uit, doch verschijnt pas in februari 2011. Evengoed wil ik u alvast informeren over de verschijning van dit boek over Viktor Kaisiëpo. Viktor Kaisiëpo (1948-2010) was een vooraanstaande Papoea-leider, een charismatische man die prachtig geïnspireerd kon vertellen over zijn levenslange strijd voor de rechten van de Papoea's. Viktor was een onbezorgde jongen van 14 jaar toen hij in 1962 naar Nederland kwam, het jaar dat Nederlands Nieuw-Guinea via de Verenigde Naties aan Indonesië werd overgedragen. Hij vertelt vol humor en met talloze anekdotes en beeldspraken over de moeizame gewenning op school en in zijn werk.

Rond 1980 raakt hij gegrepen door de mogelijkheden om de strijd van de Papoea's te verbinden met de rechten van Inheemse Volken. Hij verandert van politieke actievoerder in een internationale inheemse lobbyist bij de organen van de Verenigde Naties. Hij krijgt belangrijke functies in Papoea na de val van de Soeharto-dictatuur en ontwikkelt een nieuw perspectief voor het werken aan de toekomst van Papoea. Een perspectief dat in dit boek met een groot persoonlijk positivisme en politiek optimisme door hem wordt uitgedragen. Viktor Kaisiëpo overleed op 31 januari 2010 na een ernstige ziekte. In de laatste maanden van zijn leven vertelde hij zijn levensverhaal aan Willem Campscreur die het in boekvorm optekende.

Als lezer van de Nieuwsbrief van PACE kunt u het boek bij voorintekening via Stichting Hapin bestellen tegen een gereduceerde prijs. In plaats van € 16,50 betaalt u € 14,00 inclusief verzendkosten. Het boek komt ca. eind februari 2011 uit.

Voorintekening kan uitsluitend via de site www.hapin.nl.

Viktor Kaisiëpo en Willem Campscreur

“Een perspectief voor Papoea”

Het verhaal van mijn leven en mijn strijd

Amsterdam, Kit publishers, 192 p.

ISBN 9789460221149, € 16, 50

Bij voorintekening € 14,00 incl. verzendkosten

Pas verschenen boeken

Suzanne Reuter (2008)

Als das Schwein vom Himmel fiel

ISBN 978-3-941387-00-3
Düsseldorf, Wahine Verlag, 367 p. (€ 11,90 plus verzendkosten)

De auteur woonde als kind, met haar ouders en 3 jongere zussen, in een afgelegen vallei in het Oostelijk Bergland van Papua. Zij vertelt over haar avontuur-

lijke leven op een kleine zendingspost in het gebied van de Yali's.

<http://www.wahine-verlag.de>

Astrid Roening (2009) Bis ins Land des Vogelschweins – Zeitreise in Eigenregie

ISBN 978-3839-155400
Norderstedt, Books on Demand GmbH, 220 p.
De schrijfster neemt op haar avontuurlijke reis de lezer mee naar een plek, waar de tijd schijnbaar heeft stilgestaan. Ze ontmoet mensen die slechts leven van wat de

natuur biedt en trekt, samen met een aidsvoorlichter van dorp naar dorp, ook naar voor blanken verboden gebied.

Zie <http://showandact.at/php/buchtip.php>

Audio-CD; titel: Bis ins Land des Vogelschwein.

Muziek bij het boek; 3 originele geluidsdocumenten uit West-Papua. Uitgave: Show & Act, Wenen. Bestel CD en/of boek: <http://showandact.at/formulare/buch.php>

Tjaal Aeckerlin (2010) Paradijsvogels en kroonduiven; Indische Nederlanders in voormalig Nieuw-Guinea

ISBN 978 94 6022 049 4
Amsterdam, Kit Publishers, 179 p., 185 z/w foto's

(€ 24,50)

Vanaf 1949 vertrokken veel Indo's (mensen met de Nederlandse nationaliteit, maar van Indonesisch-Europese afkomst) vanuit Indonesië naar Nieuw-Guinea. In dit boek vertellen zij over hun persoonlijke ervaringen en belevenissen uit hun bewogen Nieuw-Guineatijd.

Alex Bal (2010) De laatste Indo. Nederlands Indië / Nieuw-Guinea

Eigen beheer Alex Bal, 373 p. (€ 25,00 plus verzendkosten)

Het verhaal, in romanvorm, van de schrijver en zijn familie in het tijdperk van de tweede wereldoorlog in Indonesië en zijn latere ervaringen als kind in Nieuw-Guinea. Als één van de laatsten verliet hij half maart 1963

Manokwari om via Biak uiteindelijk naar Nederland te gaan. Acht gastschrijvers geven, in korte bijdragen, eveneens hun impressie over het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea.

Zie ook <http://www.delatsteindo.nl/index.html>

Bestellen: bestel@delatsteindo.nl

Karen Gloy (2010) Unter Kannibalen – Eine Philosophie im Urwald von Westpapua

ISBN 978-3-89678-681-4
Darmstadt, Primus Verlag, 128 p.

De schrijfster bezocht met een expeditieteam inheemse stammen in Papua. Het boek is een waardevol document en beschrijft de levensomstandigheden bij de Kombaistammen, die geloven in geesten en magie, werken met stenen bijlen en wonen in boomhutten.

http://www.primusverlag.de/titel.php?artikel_id=125967383077

Sindy Herrmann (2010) West-Papua in Reiseberichten – Altertät und Forschungsreisen in den 1950er und 1960er Jahren

ISBN 978-3-940132-11-6
Berlin, Regiospectra, 138 p.

West Papua, paradijs op aarde of voor goudzoekers? In ieder geval een plaats voor onderzoekers en avonturiers die de laatste witte vlekken op de kaart in wilden vulen. Ook geeft de schrijfster in deze studie inzicht in de stereotypen die ontstonden naar aanleiding van deze onderzoeken.

<http://www.regiospectra.com/>

Aad Kamsteeg (red.) (2010) Ontstolen zelfbeschikking; de toekomst van Molukkers en Papoea's

ISBN 978-909025-328-2
Groningen, Stichting Zelfbeschikking Molukkers en Papoea's, 116 p. (€ 15,00 incl. verzendkosten)

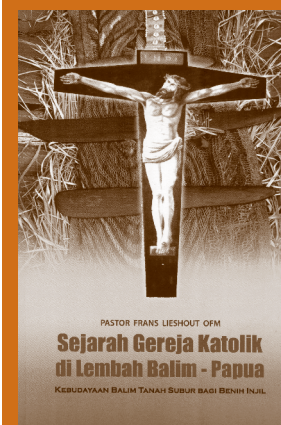
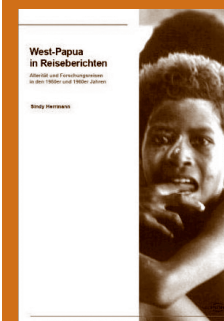
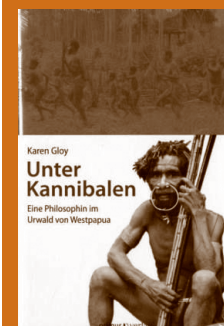
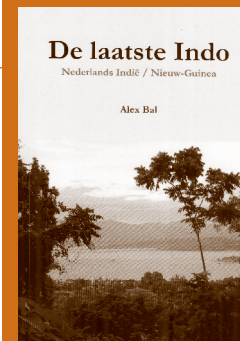
In dit boekje geven deskundigen hun visie op de geschiedenis van Molukken en Papoea, de ontwikkelingen en de mogelijkheden op een betere toekomst. Ook wordt aandacht geschonken aan de volkenrechtelijke en politieke mogelijkheden van beide volken.

(Bestellen: Sticht. ZMP (DDET), Postbus 6100, 9702 HC Groningen, ING Bank 913000 o.v.v. de letters OZ)

Frans Lieshout ofm (2009) Sejarah Gereja Katolik di lembah Baliem Papua; kebudayaan Balim tanah subur bagi benih injil

ISBN 978-602-95205-1-0
Jayapura, Sekretariat Keuskupan Jayapura, xx + 428 p.
In "De geschiedenis van de Katholieke kerk in de Baliemvallei-Papua; de Baliemcultuur als vruchtbare bodem voor het zaad van het evangelie" beschrijft Frans Lieshout ofm de historie van de Katholieke kerk, de inspanningen voor de gemeenschap in de Baliemvallei en haar cultuur, te midden van alle invloeden van buitenaf. Tijdens zijn periode als priester schonk Frans Lieshout veel aandacht aan de inheemse cultuur van Papua's, in het bijzonder in de Baliemvallei.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Piet Bots ofm, Raamstraat 78, 2613 SE Delft, pietbots@hetnet.nl

Bestuur

Piet Bots (interim-voorzitter)
Rogier Smeele (secretaris)
Peter Waal (penningmeester)
Rene Kipuw

Staf

Icif Coelingh
Carmen Halfhide
Sjoerd Jaarsma
Koen de Jager
Anke Kamerman

Raad van advies

Otto Ap
Jone Bos
Nol Hermans
Fer Hoekstra
Eef Mamoribo
Kees van den Meiracker
Pim Schoorl
Jaap Timmer

Colofon

PACE Nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Papua Cultureel Erfgoed

Abonnement

PACE Nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar en wordt toegezonden aan PACE donateurs.

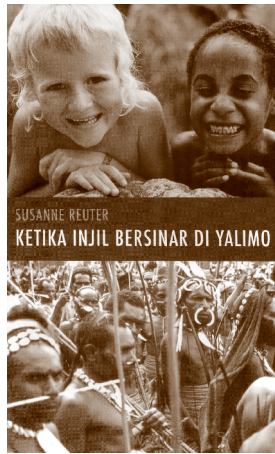
Redactie

Carmen Halfhide
Sjoerd Jaarsma
Koen de Jager
Collectiefoto's
Roos Westhof
Opmaak
Sjoukje Rienks
Yolande Verhoef
Redactieadres
info@papuaerfgoed.org

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op ING Bank 9112842 o.v.v. • 'gift' of 'donatie' • minimaal € 15,00 t.n.v. St. Papua Cultureel Erfgoed, Utrecht

St Jacobsstraat 205
3511 bp Utrecht
t (030) 604 5422
f (030) 604 6885
info@papuaerfgoed.org
www.papuaerfgoed.org
ING 9112842
KvK nummer: 320 87784

Susanne Reuter (2010)
Ketika Injil Bersinar di Yalimo; Kisah kehidupan dan pelayanan keluarga Pdt. Klaus Reuter

(Vertaling naar het Indonesisch: Dr. Rainer Scheunemann)
ISBN: 978-3-941387-01-0
Düsseldorf, Wahine Verlag, 359 p. + 24 p. kleurenfoto's (€ 11,90 plus verzendkosten)
Gedurende 8 jaar van haar

jeugd woont Susanne Reuter in een afgelegen vallei van het Centrale Bergland in Papua. Zij verhaalt over haar avonturen en het leven op een kleine missiepost. Ook verteld zij over het werk van haar vader op deze post en laat de lezer kennis maken met het mysterie van één van de laatste inheemse stammen, de Yali's.

Bestellen: www.wahine-verlag.de

Pace zoekt nieuwe bestuursleden

Een nieuwe voorzitter en bestuursleden met degelijke bestuurlijke kwaliteiten, kennis van organisatieontwikkeling en affiniteit met ons werk. Maar ook bestuurleden met kennis op het gebied van fondsenwerving, digitale techniek of met bekendheid van cultuur- en erfgoedbeleid om nog maar wat voorbeelden te noemen. Is uw nieuwsgierigheid geprikkeld, neem dan, voor meer informatie, contact op met Sjoerd Jaarsma, per email info@papuaerfgoed.org of telefonisch 030 604 5422.

Papua Erfgoed in bezit?

Juist mensen thuis hebben vaak boeken, tijdschriften, foto's, filmbeelden, rapporten, dagboeken of kunst- en gebruiksvoorwerpen uit Papua. U kunt bijdragen aan ons werk door uw collectie door ons te laten beschrijven. U kunt het ook in bruikleen geven of schenken. Wij maken goede afspraken met de bruikleners/schenker en zorgen voor verantwoord beheer in nationaal erkende depots.

Schenken

periode mei 2010 – nov. 2010

Artefacten:

- T. van Hemert: artefacten uit Paniai en Biak, zoals peniskokers, rammelaars, spatels, kam en danstriboot
- Dhr. R. Janssen: schild, bijl, modelprauw en boog
- Mevr. C. van der Pol: wandversiering
- Fam. van Rooij uit de erfenis van mevr. Putman: schild, dolk en speer
- Erven van Schayk via fam. Hajema: een trom, dolk, pijp, etui, modelprauw, keramieken vogel, spatel, schenkkannetje, twee mensfiguren, twee grote en een kleine gevlochten tas
- Dhr. C.L. Voorhoeve: enige rieten rokjes

...aan de boekenkast

- Dhr. P. Bots; 8 boeken en 4 luchtvaartkaarten
- Mevr. N.L. Jouwe: 5 boeken/tijdschriften
- Dhr. W. van Oijen: 3 fotoboeken en krantenknipsels
- Mevr. C. van der Pol: 3 kalenders, tijdschrift en een artikel over de RONG
- Dhr. H.G.T. van Raay: zijn boek *Nederlands Nieuw-Guinea; de AA van het BB (1954-1962)* en 7 rapporten
- Mevr. W. van Rooijen: brieven, documenten en een boekje
- Dhr. J. Sloot en G.Ris: 1 doos boeken
- Dhr. C.L. Voorhoeve: 1 doos boeken

...aan multi media

- Dhr. P. Bots: Beeld en documentatie missie Luchtvaart
- Mevr. M. Cramer: foto's uit 1928 en 1953
- Dhr. J. Louter: 38 digitale foto's van pater Nerius Louter
- Dhr. W. van Oijen: 5 films

PACE zoekt donateurs

Stichting Papua Cultureel Erfgoed is in 2001 opgericht en streeft naar het digitaal ontsluiten van Papua erfgoed als mondiale bron van kennis en wil Papua erfgoed toegankelijk maken en promoten in Nederland en Papua. U kunt ons helpen onze doelen te verwezenlijken door donateur te worden. Bij een donatie van € 15 per jaar (of meer) ontvangt u bovendien de nieuwsbrief evenals uitnodigingen voor evenementen die wij regulier organiseren.